

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóiroda:
Magyarországra . . .	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Magyarországra Negyedévre . . .	5 "			
Magyarországra . . .	20 "			

ROSTA.

Szavazzunk meg, ha úgy tetszik, újra a magyar nemzetet! De ne arról szóljon az új ítélet, hogy ki legyen képviselő, ki beszélhessen és cselekedhessen a nemzet nevében?

Hanem ezuttal az legyen a kérdés: mi kell a nemzetnek? Kell-e vívmány, engedmény neki?

A tisztelt bécsi praktika, magyarországi összes ármánykodó szolgálataival együtt nyugodtan alhatik: a magyar nemzetnek sem a Habsburg családtól, sem a katonai kamarillától, sem a Bécsben székelő osztrák császártól nem kell semmiféle vívmány, semmiféle engedmény.

Mert nem azt akarja a magyar nemzet, hogy furfanggal, rártartással, erőszakkal avagy kigyói simasággal sikerüljön neki bizonyos hatalmaktól kedvezményeket kiesikarri. Nem! a magyar nemzet a törvénykönyvet, azt a lángpallost tartja kezében és büszkén vallja, hogy a nemzeti jog és alkotmány ellen hiábavaló minden mesterkedés, végül a magyar király maga fog arról tanuságot tenni, hogy a törvény — szent és sérthetetlen! . . .

Kilenc nap múlva, május 7-én, országos nevezetességű ünnep lesz Debrecenben. A debreceni tanuló ifjúság lobogóját avatják fel e napon.

Hinni és remélni akarjuk, hogy ezt a fenséges alkalmat a magasztos ünnep keretében egész Debrecen városa, e nemes város minden polgára arra fogja felhasználni, hogy a zászlóavatás fénye az egész országra kihasson és a nemzeti érzés megnyilatkozásának oly tüntető jelenségei történjenek, amelyek a jelen szomorú időkben a nemzeti önérték példaadó erejével felrázzák a szóltan közömbösséget.

Tűzszlop legyen a debreceni zászló-bontás, melynek nyomán milliók szívében ébred a visszhang.

És a debreceni ifjúság zászlója mindjárt születése napján arassa első diadalát azzal, hogy az együttérzők táborát lássa talpra szökellni . . . hadd zugjon végig az országon az új nemzeti jelszó: Fiuk, virrasszatok! veszélyben a haza! . . .

Szomorú a magyar nóta s minden magyar ember arcán mintha rejtegetett gond és bánat felhője borongna.

Hát vigadjunk egy kicsit! rázzuk a csörgő sapkát! . . . hadd kacagjon a nemzet!

Bécsből egy különös névsort kaptunk, az új magyar kormány névsorát. Ime közöljük minden megjegyzés nélkül. . . Hadd szántsza fel a egy kis derű a könnyeket!

- Kormányelnök: Khuen Hédervár.
- Belügy: Keglevich István.
- Pénzügy: Perczel Dezső.
- Közügy: Szóts Pál.
- Igazságügy: Dániel Gábor.
- Földmívelésügy: Rosenberg Gyula.
- Kereskedelmi: Zselénski Róbert.
- Honvédelem: Gajári Géza.
- Király személye körül: Lator Sándor.

Erős és gyenge.

— áprl. 28.

Hónapok óta tart, hogy üres szóbeszéddel ámitják a nemzetet.

Egyszer reményt keltő biztatás hangzik: minden jóra fordul, a nemzeti akarat diadalt arat!

Máskor meg riasztó hírek verdesik sirálysárnyait és vijjogó jóshangok hirdetik közeledő nagy viharok, végzetes megpróbáltatások veszedelmét.

És ez a játék így váltakozik napról-napra, hónapról hónapra. Csilingel a bécsi telefon, ügyes ravaszság, jámbor honszeretet, hiszékeny jószándék és feneketlen önzés dobálják mint valami labdát a nemzet szívére kétség és remény, örvényes mélység és dicsőséges magasság között.

És mit szól mindehhez a nemzet? Bölesen, méltóságos nyugalommal hallgat. Mintha nem is róla, az ő legszenyebb jogairól volna szó, arra se fordul, a szemét sem rebentí meg. Teljesen közömbös a tülekedés vásári zajával szemben. Még csak azt sem kérdezi, hogy meddig tart az örült hang zavar még?

Azt tartja a nemzet, hogy a pap se prédikál kétszer. A nemzetnek sincs oka rá, hogy megismételje, a mit egyszer kimondott. Kimondota az ítéletet és — hallgat. Ahhoz hozzátoldani valója nincsen. Abból elvenni, kivakarni, elcsürnicavarni egy betűt sem akar. De nem

is enged! Tehát végzi a mindennapi dolgát és — hallgat.

A nemzet e mélységes hallgatása — erő. Hatalom, mely nem tűr ellenállást; de nem is áll ki a piacra, hogy dicsekedve mutogassa duzzadó izmait.

A nemzet ereje bátorság, önérték, büszkeség! Egyszer beszélt már és ez elég volt. Majd elkövetkezik az idő, amikor cselekednie kell és akkor — cselekedni fog.

A nemzet tehát, ismétlem, erős és erejét mutatja, amikor hallgat.

De az erős nemzet sorsának intézésében fájdalom! tulságosan, veszedelmesen gyenge mind a két tábor, mely az országos érdekek lobogója alá összesereglett.

Gyenge a többségre jutott ellenzék, mely kapkod, idegeskedik, minden borkorban medvét lát, félti szövetségét, elhiszi a bécsi kufárok rémes meséit és máról holnapra él, a helyett, hogy esztendőkre, évtizedekre készítené elő a megváltó munkát, mely Magyarország nagyságát, gazdaságát, függetlenségét és egységes nemzeti államiságát előkészítse, megalkossa és biztosítsa.

Ez az általános gyengeség méltán kelthet aggodalmat és szinte kívánatossá teszi, hogy bár oldódnék meg már a válság mielőbb minden áron, hogy a nemzeti akarat letéteményesét, a most gyengének mutakozó ellenzékét hadd ihletné meg, hadd edzen erőssé az áldásos munka, a hatalommal járó nemzeti felelősség érzete!

De sürgős lenne ez a minden áron való kibontakozás azért is, mert ez idő szerint nemcsak a többség gyenge, hanem feltűnően gyenge a hatalomhoz még mindig bünös önzéssel ragaszkodó szabadelvű párt is.

És ez a gyengeség a legveszedelmesebb! Mert a szabadelvűpárt gyengesége az, hogy nem értette meg a nemzet szavát, ez az emberi gyarlóságoktól gyenge párt csak a saját vétkes hiúságának, hatalomvágyának, kapzsi elvakultságának kigyósziszegését hallja most is és gyengesége, lelki elernyedtsége oly foku, hogy egyetlen feladatának tekintti a kezéből kicsavart régi fegyverek visszaszerzését.

Legszébb férfi divat ingek
készen és mérték szerint

2 forinttól 2
feljebb

PEKETÉNÉL

Ez a gyengeség akkora, hogy minden más érdek, a nemzet általános java iránt teljesen érzéketlen és csupán csak azt az iszonyatos ösztönsugallást hallja, hogy: Kezdedben a gyepő, te vagy itt még az ur, ne enged kezedből ki-csavarni a hatalmat!

Istenem, hová jutottunk volna már, ha az erős nemzet dolgát erős hazafiak bírják!

Bezzeg akkor nevetve fittyet hányhatnánk minden bécsi ijesztésre és bátorságos türelemmel várhatnók az erősek diadalát!

De amikor látjuk az ingadozást, a félenkséget, a személyi hiúságok folytonos féltékenykedését és a másik oldalon a rideg, számitó határtalan kufárléküségét, — bizony, meg kell rendülnünk bizalmunkban és aggódva kell kérdeznünk, pártoskodók gyengeségei nem sodorják-e veszedelembé a hazát?

Adja Isten, hogy az erős nemzet diadalának lobogóját gyenge magyarok porba re ejtsék, ellenség kezére ne játszák!

Politikai hírek.

A honvédelmi miniszter mandátuma. Budapestről jelentik: A királyi Kuria első választási tanácsa tegnap délelőtt fogott bele annak a petíciónak tárgyalásába, amelyet Kollár Lajos és társai adtak be Nyiry Sándor honvédelmi miniszter második kerületi mandátuma ellen. A kérvény, mely etetéssel, itatással, vesztegetéssel vádolja a Nyiry-párt vezéreiből és különösen kiemeli, hogy az államhivatalokban a legszemérmelenebbül folyt a hivatalos presszió. Kéri a választás érvénytelenítését, illetve annak megállapítását, hogy az érvényes szavazatok általános többségét nem Nyiry Sándor, hanem Darányi Ignác nyerte el. A tárgyalást pénteken folytatják.

Jancsi és Juliska.

— Nádasy József tündérregije. —

Nádasy József maiglan kedves emlékezetében maradt meg a debreceni közönségnek. Jóformán itt kezdte színész pályáját: kezdetben szerényebb szerepkörben működött, csinos tenorhangja, ügyes játéka rövid idő alatt megkedveltették a közönséggel. Akik közelebbről ismerték, azok nyájas, szerény modorát szerették meg, a helyi lapokban közölt szépirodalmi kísérletei pedig érzelmes kedélyéről tettek tanubizonyosságot.

Lám, azóta sok esztendő telt el s ugyan mi lett az ifju szituészból? Olyan két irányban fejlődött, amely két irány ugyan ritkán fér meg egymással, áll meg egymás mellett. A mi Nádasyból ugyanis *szinigazgató* lett, ami szörnyen próbára teszi az ember gyakorlati képességeit, aztán lett belőle *poéta*, aminek viszont ideális alapokon kell nyugodnia. Nádasynek sikerült mindakettő, mert jó *szinidirektor* és jó *poéta* egyesül benne. Előbbi minőségét bizonyítják az előkelőbb vidéki városokban — legujabban Pécsen — elért sikerei, a másíknak dokumentuma pedig most megjelent, előttünk fekvő verses tündérregije, a „Jancsi és Juliska”.

Nem lehet nagyobb dicséretet mondunk újabb vivásu lantos emberre, mint azt, hogy lantján nem a ma divatozó szecessziós,

A nagy válság.

— április 28.

Kossuth Ferenc a szövetkezett ellenzék elnöke az általános választói jogról cikkezük ma is, ugyanekkor egynémely lap azt írja, hogy a szociálisták a választások lezajlásával, fölkeresték Kossuthot és azt kérdezték tőle, hogy milyen álláspontot foglal az új függ-párt a választói jog kérdésében. Erről a tulajkozásról sem Kossuth Ferenc sem a budapesti szociálista párvezetőség mit sem tud. Az egész dolog félreértésen alapul. 1903 ban történt, hogy a szociálisták átiratban fordultak a Kossuth-párthoz és azt követelték, hogy a függetlenségi párt kapcsolja bele az általános és titkos választói jogot az obstrukcióba. A Kossuth-párt akkor egy négytagu bizottságot küldött ki ennek a kérdésnek tanulmányozására, a mely bizottság az általános választói jog mellett döntött. A bizottság erre vonatkozó jelentéseit a függetlenségi párt 1903. évi október havában tartott értekezletén terjesztette elő, a párt azonban a vitát későbbre halasztotta. A függetlenségi párt azután akkor foglalkozott a kérdéssel, a mikor a Tisza kormányval 1904. elején kibékült és Tisza megígérte a választói jog kiterjesztését is. Erről anket is volt, a melyen csupán a kiterjesztés mellett és nem az általános választói jog mellett döntöttek. Ez a kérdés aktuálissá válik most a függetlenségi párt május 3-iki értekezletén, a hol szóvá teszik, miért elégedett meg a felirati javaslat az egyszerű kiterjesztésével a választói jognak, a mikor a függetlenségi párt ünnepélyes ígéretet tett választóinak, hogy az általános és titkos választói jog mellett küzd. A kérdés tárgyalása elé politikai körökben érdeklődéssel tekintenek, annál inkább is, minthogy a szociálisták ebben a dologban nagy tüntetésekre készülnek.

—
Az ujonnan felmerült meséket és a belőlük levont következtetéseket tehát bátran kikapcsolhatjuk a válság történetéből. Tények ma is csak azok, amik tegnap és hetek óta azok voltak. Gróf Tisza István május hó

erkölestelen, magyartalan kuplé poézis mesterkelt hangjai esendülnek meg, mert Nádasy abból a forrásból merít ihlettséget, amelyből a nemzet legkiválóbb és igazán maradandó értékű költői merítették. Ez pedig a népköltészet bűvös itala. Hálás a Múza azok iránt, akik a magyar néplelekben termelt virágot fűzik koszoruba. Mert azon az uton, amelyen Csokonai, Czuczor, Arany, vagy Petőfi haladtak, még igen sok, kiak názatlan kincsére lehet bukkanni a költészetnek. Közvetlen, tiszta, bensőségben gazdag, naiv világ vár itt a költőre s koszorut érdemel, aki belőle választani tud. Nádasy ezen a lombos, virányos ösvényen halad s aki tündérregijét elolvassa, kénytelen beismerni, hogy igazán magyar vénáju, magyaros érzésű költeményben gyönyörködött. Bizony kevés újabb költő értette meg annyira a magyar nép bűbájos lelki világát, kevésnek van birtokában a törölmetszett, zamatos magyaros ritmus és nyelv sokféle formája és csin-jabinja, amint azt Nádasytal találjuk.

Dicséretére válik, hogy nem két-három csillogó frázisból összerótt, néhány esengő-bongó rimmel felsujtásozott, ugynevezett népdallal, tulajdonképen pedig üres hangicsalással kezdte meg poétai munkálkodását, de nagyobb léleketű, jól átgondolt verses elbeszélést alkotott. Tündérrege az övé is, mint a Petőfi „János vitéz”-e. Ez az óriás szellem volt reá is hatással; nem utánozta,

2-án Bécsbe megy és azonnal jelentést tesz a felségének a helyzetről; a szász király látogatása még két napi fennakadást okoz, azután jönnek a további lépések a válság megoldása iránt. Jön Széll Kálmán kihallgatása és a király utazása Budapestre. A mai állás szerint a király Széll Kálmánt május hó 5-én fogja fogadni; meghívó persze még nem ment. Május 6-án vagy 7-én jönne a király Budapestre és itt első sorban ismét Andrassy Gyulát fogadná. Nem lehetetlen azonban, hogy a király már 5-én lejön Budapestre és Széll Kálmánt is itt fogadja.

Harmadikán megkezdik a Házban a felirati vitát és rövidesen be is fejezik, hogy a királynak lejtettekor kész alapja legyen a koalíciós kormány kinevezésére. Azt mondják még ma is, hogy a szabadelvűpárt, ha látná, hogy végleg veszte t játéka van, utolsó pereben elfogadja az ellenzék feliratát, hogy ezzel magának helyet biztosítson a megoldási porondon. Mi ezt nem hisszük, mert a párt nem lesz annyira okatlan, hogy kiteszi magát a kitessékelésnek.

Egyház és iskola.

A debreceni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága e hó 28-án d. u. 5 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárnya: polyó ügyek.

Görög husvét. A szent nagyheti és husvétüi istentisztelet a gör. kath. kápolnában a következő: Ma, nagypénteken: délelőtt 9 órakor Királyi imaórák, d-lután 3 órakor Urunk sirbatételének emlékezete, predikáció, tartja Karczub Endre, ungvári papnevelő intézeti spiritualis; utána a legm. ol-tári szentség imádása; este 8 órakor Szentség betétel. Holnap, nagy szombaton: Reggel 6 órakor Szentség kitétel, délelőtt 9 órakor sz. mise vespéryvel; este 8 órakor Szentség betétel; éjjel 12 óra után az Ur Jézus feltámadásának emlékezete, kenyéradás. Vasárnap, husvét első napján: Reggel 8 órakor ünnepélyes szt. mise, mely alatt evangéliumot olvasnak Karczub Endre spiritualis; Molnár D. Kálmán, thersianumi igazgató és Papp János, helybeli lelkész, az ünnepi sz. beszédet mondja Karczub Endre, spiritualis. Sz. mise után megáldatnak a

de abból a forrásból merített, amelynek gyöngye volt az új hódító utra kelt „János vitéz”. Jobban már nem is választhatott volna Nádasy.

A rege hőse Jancsi, a pásztor. Rossz sorsban van kis hugával, Honkával egyetemben. Ő is bujdosásra adja a fejét, míg végre sok viszontagság után, a tündérországba kerül. Ennek királyává választják meg, boldogan él tovább nővérével és hitvesével, a szép Gyászvirággal.

Ez Nádasy regijének rövid foglalata. Ereje, eredetisége a sok szép lírai részletben, egy-egy kedves leírásban és különösen magyaros nyelvben, ügyes verselésében rejlik. Olvasóink talán még inkább megkívánják az egésznek ösmeretét, ha néhány versszakot ide igtatunk belőle izelítől.

Elbujdosása előtt a hugával akar találkoznia:

Panaszolja néki, bucsuzzék el tőle,
Ki tudja, hogy mikor beszélhet még véle?

Ugy elámult, a mig ezen törte fejét, —
Eszre sem vette a barna tündelevényt. *)
Pedig arcát jól megcsapdosta a szárnya:
Hiába, mert esze, ki tudja, hol jára?
Majd a távolba néz, föl a dombtetőre,
A pásztor tűz ott ég, ott lobog a rözse.
— Hosszu tüzes nyelvét lengeti a szellő,
Éleszi a pásztor, — rajta bográcsos fő.

*) Denevér.

Husvételi eledelek. Délután 3 órákor ünnepi nagy vecsernye, mely alatt prédikál Pápy János helyb. lelkes; 4 órákor rózsafüzér ájtatosság. Hétfőn, az ünnep második napján: 6 órákor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órákor sz. mise, mely alatt prédikál Pápy Alajos, b. újvárosi plébános, sz. mise után miroválás. Délután 3 órákor nagy vecsernye, 4 órákor rózsafüzér ájtatosság. Kedden, az ünnep harmadik napján az istentisztelet sorrendje ugyanolyan, mint a második napon.

Művészet.

Az Erzsébet-egylet hangversenye.

— április 28.

Dr. Wolaffka püspök, kinek a város zenei élete fellendítésében is oroszlanrészt jutott, egy manstreestéllyel koronázta meg az idej hangversenyek gyönyörű cyclusát.

Oly gazdag volt a műsor, hogy fárszótó lett volna, ha minden egyes szám nem kötötte volna le osztatlan figyelmünket, viszont páratlan élvezetet nyújtván a közel 600 főnyi elegáns hallgatóságnak.

Maga az első szám szükség esetén egy egész estélyt betölthetett volna. A *Falk-Heidelberg*-pár hangulatos oratoriuma volt ez, melyben bájos élővirágok: a Svetits nővendékek is részt vettek, vitássá tévén a riadó elismerést a szerzők és saját érdemeik közt.

Egy másik, kisebb méretű, de hatásban gazdagabb szám az a remek melodráma volt melyet *Késmárky Lilly* urnő szavalt *Hoffmann Margit k. a. Szilágyi és Piribauer* urak pompás kísérete mellett.

S a minő a kezdet, oly hatalmas volt a zárószám is, melyben *Vay Arnold* bárónő ragyogtatta nemes izlését. Mendelssohnak nagyigényű *g moll* concertje volt ez.

Jóleső örömmel dicsérjük meg a katonazenekart, mely e számnál hangverseny-szerű magatartást tanusított, új karmesterének ügyes vezetése alatt.

A műsor közbenső számai is egytől-egyig gondos megválogatást árultak el.

A dédelgetett *Munkácsi* János tomboló tetszést aratott *Brahms* és *Cerelli*-variatív

Fönn a sötét égen a csillagok fénye
Nyájasan dereng le az alföldi térre.
Tündöklök a csillag, szép az Isten műve,
Mintha mint a gyémánt, meg von' köszörülve,
Rég ismeri Jancsi, most is egyre mondja:
„Ez a Hadnagy, az meg a sereghajtója;
Itt az öreg Kaszás, ott sánta Katája
Biceg az izletes étellel utánna.”

„Ez a Göncölszekér, ott cammog a Medve,
Úgy látszik, hogy nincsen egyiknek se kedve.
Mintha mindegyiknek nagy bánata volna:
Lassan lépegetnek szanaszét a sorba.
Pedig jól ismerem, hej! a fényes Kecske,
Mennyit gyönyörködtem éjjelenként benne.
Itt az Ökörpásztor, ni, ni ott a Hattyu!
Hej, be szép a fénye! hej, be ügyes fattyu!”

„Amott lépeget a hosszú farku Sárkány,
Épen a Kis Medvét cipeli a hátán.
Itt a szelid Béres, a Fiastyuk, Bálna...
Istennem! be sok van, végtelen a száma!
Hej, be szép az éjjel, hej, be szép a csillag,
Szívemben is éj van, de sugár nem csillog!
Bujdosásra adom magamat is végre,
Soh' sem jövök vissza, esküszöm az égre!”

A tizenegy énekből álló, 117 lapnyi kötet a pécsi irodalmi és könyvnyomdai részvénység csinos kiállításában jelent meg.

scámaival, de legszebben *Schumann* álmodozó elegiáját játszotta.

Hadrik Anna urnő a rokonszenves megjelenésén kívül gyönyörű organumával és pathetikus szavallatával provokálta a kitörő tetszésvihart.

Igen szépen énekelte *Kalmár József* ur, új tenorista a *Büvös vadász* nagy áriáját és még melegebb érdeklődés mellett két magyar dalt.

Gál Zoltán ur csinos költeményei és *Frank Kálmán* ur, uti programja felett tartott szabad előadása is teljesen lebilincselte az érdeklődést.

Sajnáljuk, hogy lapunk helyszüke a közreműködők érdemeinek kellő méltatására teret nem enged s azért csak összhatásukban érinthetjük az egyes momentumokat, de kizárva a banális szólásformák hagyományos használatát, őszintén mondhatjuk, hogy ezen hangverseny méltó zárköve volt a katolikus rendezőség számos estélyeinek s a gyönyörködni ki nem fáradó közönség egy élvezetes est nemes szórakozását őrzi meg emlékeztében.

S.

Tollhegyen.

A megbízhatatlanok.

— április 28.

Volt már e sorok írójának alkalma annak elmondására, hogy a szövetkezett ellenzékben együtt és különvélve feltétlen hiszünk és megbizunk. Csakis éppen *Eötvös Károly* az, akinek — kötvé hiszünk. — Prókátor ő keme még a politikában is. Mivel indokolta meg *Tisza* gróf november 18-ikát? Szélesönd volt mindenütt, a képviselőház tüneményes gyorsasággal szavazott meg mindent, a mit a kormány elébe terjesztett. *Thaly Kálmán* is megcsinálta a nagy békejelentet. Ez nem tetszett *Tiszának*, aki elvállalta a házszabály módosítást, tehát erősen követelték tőle Bécsből. Hát megírta a békebontó ugrai levelet, hivatkozván arra, hogy hiába a nagy szélesönd, mert egy ellenzéki szónok mégis fenyegetőzött választói előtt az obstrukcióval. Ezt pedig *Eötvös Károly* cselekedte *Nagykőrösön*. Ime, ő szállította *Tiszának* november 18-ikának az ürügyét. Hogy aztán erős támadásokat intézett *Tisza* ellen, le „részeg kappan” ozta, sőt még az ülések elejére is eljárt, hát ez is az ő ügyeje mellett bizonyít. — Mikor az ellenzék *Bánffy* ellen obstruált, *Bánffynak* biztos többsége volt; akkor pengette *Eötvös* a kormány vádala helyezését. Biztos bizalmi szavazat lett volna abból a *Bánffy Dezső* báró részére. Most, hogy az ellenzék kapott többséget, már nem vádala helyezését, hanem csupán rosszaló indítványt fabrikált! — Legujabban pedig egy bécsi lapban azt üzeni azoknak, akiket illet, hogy a szövetkezett ellenzék bizonyos feltételek mellett elhalasztaná a nemzeti követeléseket, a többség pedig előbb-utóbb szét fog mállani. Imé, *Eötvös Károly*, az örök fortély, az örök fufang, a szakadatlan elvetelenség megszélyesítése! — Lám, Ausztriával való torzsalkodásunk is olyan pör, a melynek soha sem lesz vége! Mért türi az egyesült ellenzék, hogy ezt a nagy nemzeti pört elveszítse *Eötvös Károly*?

*

Eötvös Károlyról jut nekünk eszünkbe

az ő ellenlábasa, kinek neve gróf *Zichy* János. A nemes grófról az a legenda forog fenn, hogy ő tehetséges államférfi, hogy nagy katolikus, hogy olyan bizalmas embere a trónörökösnek, a kire még nagy jövő várhat.

Hogy szét fog foszlani ez a mese is, mint olyan sok szappanbuborék! Mert *Zichy* János gróf először is nem tehetség, hiszen eddig nem produkált egyebet, mint homályos kijelentéseket, a melyek tele voltak hátulsó ajtókkal és egerutakkal. Egyszerű stréber, a ki nagyképi nyilatkozatokba és hősszínészi pózokba takargatja a maga stréberségét és kapaszkodását. Ezt észrevette a néppárt, a mely sietett volt elnökének kiakolbólitásával és észre fogja lassan-iassan venni mindenki, a ki bizott benne. Nem nagyobb katolikus továbbá *Zichy* János gróf, a minő volt reformátusnak például *Tisza Kálmán*. Ez is nagyban adta a puritán reformátust, de azért a választások alatt alkudozott *Rómával* és ugyan keveset törődött a saját egyháza érdekeivel. *Zichy* gróf is addig katolikus, a míg az neki — hágsóájál szolgál. Hogy pedig a trónörökös milyen gondviselészzerű támaszt remélhet benne, az majd kitudódik rövidesen, egyelőre kitűnik a nemes gróf megbízhatósága, okossága az elnöklete alatt álló katolikus Egyesületek Országos Szövetsége által kiadott „*Uj Lap*” című, katolikus két filléres lap szomorú történetéből. Ez a vállalat igen nemes, igen célszerű szándékkal alakult: célja lett volna a krajcáros szennylapoknak erkölcsös, hazafias és tiszta keresztény szellemben való ellensúlyozása. Szerkesztői, munkatársai voltak dr. *Gyürky Ödön*, dr. *Sziklay János*, báró *Kaas Ivor*, *Buday Barna*, *Petrássevich Géza*, *Benicky Ödön*, *Huszár Károly* és más kiváló írók. Kezdetben terjedett is a vállalat, azonban *Zichy* gróf csakhamar a saját nemzetietlen, bécsi politikájának hordozójává tette a néplapot. A népnek ez időszerint, akármi párthoz is tartozik, osztrák politika nem kellett, azért az „*Uj Lap*” hanyatlásnak indult. Nem tréfa, de komoly valóság, hogy egy izben őt szociáldemokrata tagja volt a szerkesztőségnek, a kiktől a munkánség megnyerését várták. Egyet be is csuktak közülök. Szélnek eresztették a többi is, mert kisült, hogy igen kevés üzleti hasznot hajtottak. Végezetül vezetői erős antiszemizmussal akartak galvanizálni. Így is megállott volna valahogy, pénz legalább volt bőven. A trónörökös, a püspöki kar egyetemesen, a püspökök, a káptalanok, a katolikus papság egyes mágnások, sat. szépen gyarapították tőkét. Az anyagi ügyeket azonban egy akarnok szerzetes vezette, a ki nagy avatatlanságában egy év alatt szétforgácsolta az egészet, úgy, hogy ma már 40—50 forintos ifju szerkesztő és munkatársak vezetik az alig-alig hogy vonagló vállalat szellemi tendőit. Ez a tönkretett laposka most a gróf *Zichy* János egyetlen közlönye, ebben a lapban (néplapban!) jelennek meg szörnyen osztrák izü nyilatkozatai — a trónörökös bizalmas emberének, leendő kormányelnökének. Mert a hazafias katolikus sajtó nem kér az ő közreműködéséből. Ha a tehetetlenség és a balsiker ilyen szerepre való tulajdonságok, akkor gróf *Zichy* Jánosra csakugyan fényes, nagy jövő várakozik!

NAPI HIREK.

Debreceni pereg.

— április 27.

Beállít a talyigás a kapitányságra és ekképen adja elő panaszát:

— Tekintetes kapitány ur, a Macsi szomszéd nyakszirt merevedésben részesített!

— Beszéljen világosabban! Mit értek ezalatt? Kérdi a kapitány.

— Hát azt kérem, hogy úgy nyakszirtzen vágott Macsi szomszéd ezzel a löcsesél, hogy ma sem bírom forgatni a nyakamat!

X.-né és Y.-né nagy ellenségek. Mindketten Abbazziába készültek, X.-né azonban hirtelen megváltoztatja a tervét. Kérdezik, hogy mi az oka ennek, a mire így felel X.-né ő nagysága:

— Jaj kérem, mikor annyira nem szenvedhettem azt a cudar Y.-né, hogy még egy tengerben sem akarok vele fürödni!

Szobaur: Kérem szépen, felmondom a lakást! Annyi poloska van benne, hogy ezzel a tigris m-féle vesztőszerral sem tudtam kipisztítani!

— Háziasszony: Tudja mit! próbáljon most szerencsét egy kis repetir-grammál!

János vendéglőstől (a „Kis Pipá”-ban) az egyik vendég külön kapukulcsot kér.

— Van itt kérem, száz is! Mindjárt szolgálók! Itt a sok kulcs! Közöttük lesz talán a politika! helyzet kulcsa is! Elküldjük Tisza Pistának!

— **Az olaszok Berzeviczy miniszternek.** F. Grimani, Velence sindacoja a velencei művészeti kiállítás megnyitásának napján a következő táviratot intézte — olasz nyelven — Berzeviczy Albert vallás és közoktatásügyi miniszterhez:

Azon a napon, melyen Velence város hatodik nemzetközi művészeti kiállítását nyitja meg, hálás és tiszteletteljes üdvözlötünket küldjük Excellenciádnak, kinek Magyarország fényes részvételét vállalkozásunkban köszönhetjük. Hála az Olaszország iránti rokonszenve ez újabb megnyilatkozásának! Grimani, sindaco.

— **A város múlt évi zárszámadása.** Megirtuk a minap, hogy Roncsik Lajos városi főszámvevő Debrecen 1904 évi zárszámadásán dolgozik. A zárszámadás el is készült tegnap és Roncsik Lajos a tanács ülésén jelentést is tett. A záró számadásból az alábbi adatokat vesszük ki: Rendes bevétel volt 2.739,257 kor. 15 fillér; a rendes kiadás 2.465,697 kor. 92 fillér. A bevételi többlet kitett 263,559 korona 23 fillért. A rendkívüli bevétel 917,850 kor. 66 fillér; rendkívüli kiadás 1.166,944 kor. 98 fillér; a bevételi keveslet 249,094 kor. 32 fillér. Átmeneti bevétel 114,031 korona 19 fillér; átmeneti kiadás 112,081 kor. 54 fillér; bevételi többlet 1949 kor. 65 fillér. A bevételi többlet együttes összegéből 265,508 kor. 88 fillérből a bevételi keveslet összegét 249,094 kor. 32 fillért levonjuk, a pénztári maradvány 16,414 kor. 56 fillér lesz. A záró számadást a tanács elfogadta és kiadta a város jogügyi és gazdasági bizottságának átvizsgálás céljából. Egyben elhatározta a tanács a záró számadás kinyomatását is, amely után a törvényhatóság tagjai között szétosztják.

— **Vadászok találkozója.** A debreceni vadásztársulat e hó 29-ik napján este 6 órakor a tüzoltó őrtanyán választmányi gyűlést tart. Tárgy: A belügyminiszter leirata az alapszabályok tárgyában, — a városi

tanács leirata a szarka madarak pusztítása iránt. — Az Április 30-ra hirdetett közgyűlés elmarad.

— **A hortobágyi bizottság ülése.** A Hortobágyi intéző bizottság vasárnap délelőtt 10 órakor fontos ügyekből álló tárgyszorozattal tart ülést a városházán. Az ülés tárgyai közül különösen fontos a bika bírálat határidejének megállapítása lesz.

— **Elhunyt egyházi író.** Nagyváradról táviratozzák, hogy Nogély István ismert egyházi író, Nagyvárad apátkanonoka ma meghalt.

— **Fenyegető levelek.** Türetelenné kezdenek válni Debrecen közbiztonsági viszonyai. Egymást érik a tüzek, csupa nád-födélű házak égnék le, a mi arra vall, hogy itt gyújtogatók keze dolgozik, még pedig olyanoké, akiknek haszna van a más kárából. Ma is fenyegető levelet dobtak Bagó András késes utcai háztulajdonos udvarába. A levél a ház felgyújtásával fenyegeti az éltes gazdaembert. Nem ártana, ha a rendőrséget maga a fenyegetett lakosság is támogatná a lelketlen gonosztevők felkutatásában.

— **Világjáró magyar ifju felolvasása.** Érdekes felolvasást tartott vasárnap egy világlátott magyar fiatalember. Frank Kálmán az illető, akiben tudománysozomj érlelte meg az elhatározást, hogy 40 hónap alatt bebarangolja az öt világrészt. Eddig 23 hónapon át bolygott a világon és most ismét visszakerült egy néhány hétre hazájába. Frank most a nagyobb vidéki városokban tart élvezetes felolvasásokat tapasztalatairól. Legutóbb a kolozsvári Eke vendége volt. Vasárnap délután Debrecenben a Bika szállóban fog beszámolni a földkörül tett utjáról.

— **Felszólások.** A postához legközelebb eső tőzsde a főtőzsde és a Varga-féle fűszerkereskedés. Ezek egyikében sem kaphatók postai értékjegyek. Holott éppen a posta közelében keresné azt a levelező közönség. Tisztelettel kérjük a két üzlet tulajdonosait, hogy a közönség iránti figyelemből tartsanak levélbélyegeket és levelezőlapokat is. Az lenne a maga rendjén, ha a dohánytőzsdékre nézve kötelezővé tétetnék a postai értékjegyek árulása. Bosszantó, hogy az embernek két-három tőzsdébe is be kell bukkantani, míg levélbélyegget vásárolhat.

A levélforgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében a német postaigazgatás azt kívánja, hogy a levelek lehetőleg egyforma nagyságúak legyenek, mert így kezelésük könnyebbé válik. A míg az üzleti leveleknél bizonyos egyenlőség tapasztalható, a magánlevelek a legkülönbözőbb alakokat viselik. Különösen a kicsiny formájú levelek kezelése okoz sok galibát tekintettel arra, hogy közöttük igen sok elkallódik, igazán kívánatos volna, ha hőlgyvilágunk is alkalmazkodnék ahhoz az elvhez, hogy a levélpapírosok közül a rendes formájúak minden tekintetben a legelőszérűbbek.

A miniszter megsürgött azon rendeletének végrehajtását, hogy a vasuti indóházak perronjára a nem utazó közönség csakis perronjegy váltásával léphet, a ki ezt elmulasztja érzékeny pénzbírságot fizet. Igazságtalan rendelet ez kivált a falusi indóházakra nézve, a hol a lakosságnak kedves vasárnapi mulatsága a jövő-menő vonatok várása. Perronjegyet a falusi nép nem igen fog váltani, csak ezzel több oka lesz az elkedvetlenedésre. Mindig csak olyan reformokkal terhelik a közönséget, a melylyel sok haszna nem jár az államnak, de rossz vért szül, kivált az egyszerűbb néposztályoknál.

— **A borbélyok árszabályzata.** És most szakál, bajusz és hajviselő gyarló emberiség halljad a szentenciát a borbély és fodrász iparosok kimondták a munkabér fel-emelést! Szegény árva tót napszámos hiába markolássza maszatos vászon nadrágja zse-

bében tuskés szakála letaroltatására szánt hat krajeárját, azért ugyan be nem pacsomagolja többé egy borbély se. Különbözik igazuk is van, azért a munkáért, amit ők végeznek többet is érdemelnek. Szó sincs róla, nem a legkellemesebben érinti ez az ujítás az érdekelt közönséget, de be kell vallanunk, hogy ez az eljárásuk teljesen méltányos. A debreceni borbélyok tegnap délután mondták ki határozatilag az ipartestület nagytermében tartott értekezletükön a munkabér felemelését, melyet a következőképpen szabtak meg. Az első osztályba sorozott Piac, Kosuth és Széchenyi utcai üzletekben hajvágás 50, szakállvágás 40, borotválás 40, haj és szakállvágás 80, haj és borotválás 80 fillér. A második osztályba sorozott Péterfia, Hatvan, Csapó és Bethlen utcákon levő üzletekben: hajvágás 40, szakállvágás 30, borotválás 30, haj és szakállvágás 70, haj és borotválás 70 fillér. A harmadik osztályba sorozott Árpádtér, tizenháromváros utca és a kerteségekben levő üzletekben: hajvágás 40, szakállvágás 20, borotválás 20, hajvágás és borotválás 60, haj és szakállvágás 60 fillér. A bérlet árakat is hasonlóan osztályonként állapították meg. A meghatározott munkadíj betartására a borbélyok közjegyzőileg hitelesített szerződésben kötelezik magukat, aki pedig az abban feltüntetett feltételeket megszegné az egy bizonyos jótékony alapra fordítandó összeget tartozik, mint büntetést fizetni.

— **A zászlóavatási ünnepély.** Megirtuk a minap, hogy a központi rendező bizottság, látva a közönség nagyarányú érdeklődését, lépéseket tett arra nézve, hogy a színházi diszeloadás műsora minél gazdagabb, változatosabb legyen. E végből már Szoyer Ilonkát táviratban kérték fel a szereplésre. A Debrecenben született nagynevű művész még tegnap értesítette az ifjúságot, hogy kérésöknek szívesen tesz eleget, de végleges választ vasárnap ad. A kollégium ifjúsági könyvtára kis szobájában lázasan folyik a munka; küldözgetik a meghívókat és a zászlószegeket. Tegnap küldték el a diszszegyet a zászlóanyának meleg hangu levél kíséretében, megköszönve az ifjúság ünnepélye iránt tanúsított nagy érdeklődését. Az alábbi sorokban közöljük az ifjúság felhívását, vendégeik elszállásolása ügyében városunk közönségéhez. Mint mindig úgy most is szeretettel ajánljuk közönségünk figyelmébe az ifjúság ügyét. A felhívás a következő:

Ujabb felhívással fordulunk Debrecen város nemesen érző s bennünket mindenkor pártoló közönségéhez: arra kérjük ismételtten, hogy a május hó 7 ik napján tartandó zászló avatásunkra és az utána következő országos diákkongresszusra városunkba érkező diák testvéreinknek ez időre szállást adni szíveskedjenek.

Diáktestvéreink elszállásolása csak úgy lehetséges, ha városunk közönségének áldozatkészsége ismét megnyilatkozik.

Arra kérünk tehát tisztelettel és bizalommal mindenkit, aki ügyünk iránt igaz szeretettel viseltetik, hogy fogadjon magához néhány vendéget s ennek bejelentése végett szíveskedjék az elszállásoló bizottság alulírott helyettes elnökénél (III. Mester utca 28 sz. a.) vagy a főiskolai kapusnál kitett iven feljegyezni lakcímét és az elszállásolandó vendég számát, és pedig az idő rövidsége miatt néhány nap alatt. A szállásolás bejelentéseit közölni fogjuk e lap hasábjain.

Hisszük, hogy kérésünk most sem

hangzik el eredmény nélkül. Hisszük azt annyival inkább, mivel hasonló esetekben mindig nagy szeretettel és áldozatkészséggel nyilatkozott meg városunk közönségének irányunkban való igaz szeretete. A főiskolai ifjuság nevében. Debrecen, 1905. ápr. hó 28. Bán István hittanhallgató az elszállásoló biz. elnöke, ifj. Koss Zsigmond joghallgató. az elszállásoló biz. helyettes elnöke.

x **Kiss szerencsése nagy!** A m. kir. osztálysorsjáték keddi bejelező húzásán a 600,000 koronás jutalmat és az 5000 koronás főnyereményt a 82621 számú 4-4 ben eladott sorsjeggyel ismét a hírneves Kiss Károly és Társa bankháza Budapest, VII., Erzsébet-körút 19. szerencsés vevői nyerték, hol immár harmadszor nyerték meg a 600,000 koronás jutalom-nyereményt.

— **Az építő asztalos munkások bérmozgalms.** A sztrájkoló építő asztalos munkások és munkaadók között tegnap délelőtt folyt le az ipartestület tanácstermében a békéltető tárgyalás Polgár Zsigmond iparfelügyelő és Vetéssy Béla iparhatósági biztos jelenlétében. Noha a tegnapi békéltetés folyamán megegyezés nem jött létre a munkaadók és munkások között, a körülményekből ítélve annak komolyabb akadályai nincsenek és több mint valószínű, hogy a holnapra kitűzött újabb békéltetési tárgyalás eredményre fog vezetni. A munkaadók ugyanis tegnap a munkásoknak a munkabér felemelésére vonatkozó követelésüket illetőleg végérvényesen nem nyilatkoztak, mivel csak a ma délutáni értekezletükön állapítják meg azt az árszabást, melyre kötelezhetik magukat.

— **Pályázatok szállításokra.** Az ipar és kereskedelmi kamara közli velünk az alábbi pályázatokat: Szabolcs megye alispáni hivatala a nyiregyháza—baisarakamazi th. k. z. ut. 3900—4000 km. szakaszán levő I. számú hid újja építésére 8510 kor. 41 fill. költség erejéig versenytárgyalást hirdet. Pályázni május hó 3-ig lehet. Szőlősgazdák borvásárja az idén Sopronban lesz ápr. 30-tól máj. 2-ig. Vidékünkéről a következő érdekeltségek vettek részt: a tokaji borvidék, az érmelléki borvidék, az alföldi borvidék, a beregszász-nagyszőlősi borvidék. Debrecenből a debreceni szőlősgazdák szövetkezete vesz részt. A kereskedelmi m. kir. miniszter a kassa—jabloncai állami közútnak Maramaros vármegye területére eső 259—260 klm. szakaszán Técső község mellett levő kincstári Tiszahidnak végleges jelleggel tervbe vett újja építése alkalmából az új hid alépítmenyi és azzal kapcsolatos munkáinak biztosítására folyó évi május hó 25-ik napján déli 12 órakor a kereskedelemügyi miniszterium I-ső szakosztályában (Albrecht ut 1 sz.) zárt ajánlati versenytárgyalást tart. Bővebb felvilágosítást a debreczeni keresk. és iparkamara ad.

— **Szökött katona.** A husvéti ünnepekre jött haza Dorogra szabadságra Posta Albert Budapesten állomásozó 16-ik nuszár-erredőbeli katona. Néhány vidám nappal akarta enyhíteni a katonai rideg életet, de a szülői háznál nem nagy öröm érte. Nyomorban sinylődő édes anyja őt kisebb testvérével csak nehezen küzködik a mostoha sorsal és bizony alig akadt egy betevő falat a vendégségbe hazajött fiúnak. A család fő kivándorolt az új világrészbe, Amerikába, megunta nyögni hazájában az élet igáját, azt hitte, ott majd másként lesz. A csábító jövő, a fellelővárak, az önámítás és a képzelet csalfa szüneményei azonban mind, mind csak ködfátyol voltak, melynek szétfoszlása után a valóságot látta maga előtt. Álom volt minden és keservesen csalódott. Ott is küzködni kell, de sokkal keservesebb, mint itthon. Sajnos bizony még annyit sem bir keresni, hogy valami csakélyke összeggel tudna segíteni családját, mert maga is alig bir megélni. A fiut nagyon elbusította a szülői

háznál levő nyomoruság. Szinte buskomor lett. Eljött hazulról, de nem tért vissza szadához, hanem szomorúságában elbolyongott. Tegnap este a nagyerdőn két napszamos embernek feltűnt az ott esatángoló katonára, igazolásra szólították fel, mire elmondta nekik, hogy már vissza kellett volna utaznia ezredéhez, de az ismertett körülmények annyira elkeserítették, hogy ezt elmulasztotta. A két ember aztán behozta a városba és átadta a legközelebb előtalált rendőrnek, aki bekísérte a rendőrsőgre, onnan pedig átkísérték a Vilmos huszár laktanyába.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Biró Ferenc ev. ref. 14 éves. Tibi József ev. ref. 5 napos. Ács Erzsébet ev. ref. 12 hónapos. Kálmán István ev. ref. 82 éves. Kozma Péter ev. ref. 4 hónapos. Bodogán Miklós g. kath. 60 éves.

— **Verekedő napszamos.** A Hal utcai városi depóban pálinkázott Brezsán János napszamos. Alaposan beszélt állapotban duhajkodni kezdett, amiért Tie Lajos pénzkezelő rendre utasította. A részeg ember erre neki támadt és egy keze ügyébe került tölesérrrel fejbe verte. Tie feljelentése folytán a rendőrség a verekedő napszamos ellen megindította az eljárást.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Ujjalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirkatban.

x Használja a híres Hajdusági pedrőt. Egy dohoz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerár.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Szeszóvál.

Egy élelmes angol kihasználva a nagyon szerelmes emberek helyzetét, vállalatot létesített, amely automobilon segíti elő a szökést és elszállítja a szerelmes párt egy idegen városba, ahol megesküdhetnek. A szökés díja tarifa szerint fizetődik és részletekben is törleszhető. Ebben az irodában a következő jelenetek történhetnek. A vállalat címe Szeszóvál. Szerelmeseket szöktesítő vállalat.

I.

A főnök: (Cohn urhoz, a segédhez.) Hallja, Cohn, mi van a 27-es számú autóval? Cohn: Készen áll. Csak az időt várja, hogy indulhasson.

A főnök: Hova is megy az? Cohn: A Manchester street 46. alá. A főnök: Kí is az a pár? Cohn: Warm Harriet és Gold Jones. A főnök: Ahá, most már emlékszem. Ez a szöktesítés kilenc órára van megrendelve. 100 sterling esküvő nélkül.

Cohn: Igen. (A beszélgetést egy 40—50 év körüli dáma zavarja meg, aki az imént lépett az irodába.)

Az idült hölgy: Ez kérem a Szeszóvál? A főnök: Igenis kérem. Múltotztatik parancsolni?

Az i. hölgy: Kérem uram, én nagyon boldogtalan vagyok...

A főnök: Csak bizalommal nagysád és főleg gyorsan, mert az idő pénz.

Az i. hölgy: Az én bajom igen nagy.

A főnök: Ugyan ne mókázzon. Csak nem?

Az i. hölgy: De igen!

A főnök: Ebben a korban?

Az i. hölgy: Sajnos!

A főnök: Es ki ő?

Az i. hölgy: Egy édes publi. 18 éves fiatal és bohó!

A főnök: Hallatlan!

Az i. hölgy: Micsoda hallatlan?

A főnök: Hogy ön is azon virágok közé tartozik még most is, a melyeknek megtiltani nem lehet.

Az i. hölgy: Szeretném, ha az enyém volna.

A főnök: Ez a vágya teljesülhet.

Az i. hölgy: Hogyan? Lehetséges?

A főnök: Oh nagyon, csak tessék parancsolni. (Cohnhoz) Izé... Cohn... adja csak elő az automobil lisztát, (Cohn átadja.) Hát kérem a 13. számú autó rendelkezésére állhat. Ennek segítségével elszöktethetjük azt a 18 éves ifju és bohó bubit. Ha meg akar vele nagysád esküdni, akkor átszöknek a kőciába mindez igen gyorsan megy és ön boldog lesz.

Az i. hölgy: Oh már is az vagyok!

A főnök: No de most csevegjünk szerelemről.

Az i. hölgy: Hiszen arról beszélünk...

A főnök: Dehogyan arról. Eddig csak a kivitárlól volt szó. A szerelem most következik.

Az i. hölgy: Oh mondja... beszéljen... uram.

A főnök: Hát a szökés és az esküvő összes költségei 500 sterlingre ruznak. Ez minálunk a szerelemről való csevegés.

Az i. hölgy: Nem sok egy kissé?

A főnök: Sajnálom, de szabott áraink vannak.

Az i. hölgy: Hát akkor kifizetem. De kérem a fiut még ma elszöktetni.

A főnök: (felveszi a pénzt) Meglesz kérem. Azonnal intézkedem. Cohn a 13-as autó 8 órakor a Bowie Street 58 alá megy. A második emeleten lakik egy Pancheston Gaston nevű ifju, azt le fogja ragadni és Onagysága ölébe teszi. Utirány: Skocia. — Minden fizetve. (Az i. hölgyhöz) Rendben van kérem. Nagysád legyen a kapunál.

Az i. hölgy: (boldogan távozik).

II.

Egy ur: Jó napot főnök ur.

A főnök: Mit hozott William?

Az ur: Kérem Ön beperelt engem, mert a szökési díj részletét pontosan le nem fizettem.

A főnök: Természetes, csak nemhagytam a pénzem.

Az ur: De nézze uram, én nem tudok fizetni.

A főnök: Hát szökni tudott?

Az ur: Megbántam már.

A főnök: Miért? Tán nem szolgáltuk ki elég pontosan?

Az ur: Dehogyan. Hanem az a nő, a kit megszöktettem, tőlem is megszökött.

A főnök: Ah — lehetetlen!

Az ur: Kérem ha mondom az automobil gépészével

A főnök: Akkor egyezzünk ki 50 per-centre.

III.

Egy hölgy: Jónapot. Szeretek valakit. Elakarom szöktetni. Esküvővel együtt mibe kerül.

A főnök: Cohn!... Cohn! Cohn! Hol van maga. Azonnal nagysád.

A hölgy: Mi közöm nekem Cohnhoz?

A főnök: De nekem van közöm. Cohn! Hol bujkál?

(A főnök szoba lánya bejön a másik szobából): Tőnsur nagy baj van.

A főnök: Mi baj? Nem látta a Cohnt?

A szobalány: Epea azt akarom mondani, hogy Cohn ur megszöktette a tekintetes asszonyt.

A főnök: Megőrült?

A szobalány: Nem én. Itt a levél is. Tessék elolvasni...

A főnök: (olvassa) Sajnállak öregem, de a vállalat révén kedvet kaptam én is a szökésre. Azért itt hagylak. Cohnnal és a 25-ik számú autóval szöktünk. Nem esküszünk és nem fizetünk. Isten veled öregem. Lucy. Hallatlan! Belebolondulok!

A szobalány: Hát mit csinálunk kérem?

A főnök: Gyere Mary szökjünk utánok!

— assa. —

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Pénteken „B“ bérlet János vitéz.
Szombaton „C“ bérlet Emigráns.
Vasárnap d. u. Ingenélok.
Vasárnap este Boszorkány.

* **Színházi hírek.** Pénteken a „János vitéz“ c. daljáték kerül színre, melynek szerepeit a következők osztották ki: Kucorica Jancsi—Felhő Rózi, Iluska—Krémerné, a gonosz mostoha—Szelényi Emilia, strázsamester—Szilágyi, Bagó—Mezei, francia király—Krémer, királykisasszony—Tibor Sári. Szombaton kerül színre Kemechey Jenő 3 felvonásos korrajza „Az emigráns. A főbb szerepeket P. Menszáros, Cs. Almásy Julia, Mészáros Géza, Klenovits György, Fenyéri Mór, Mezei Péter, Krémer Jenő és Csontos Gyula kezében vannak.

TAVIRATOK.

Arad megye a felirat mellett.

Arad, április 27. Arad megye mai közgyűlésén 130 szóval 81 ellen elfogadták állandó választmány javaslatát, mely szerint a megye az ellenzék feliratának tartalmát és kivánásait magáévá téve, felír a képviselőházhoz és hasonlóan felhívja az összes törvényhatóságokat.

Károly Ferenc főherceg Budapestre költözik.

Budapest, ápr. 27. Bécsből táviratozzák félhivatalos forrásból, hogy a mai általános kihallgatások előtt ő felsége külön kihallgatáson fogadta Károly Ferenc József főherceget. A főherceg a kihallgatáson új, tiszta egyenruhájában jelent meg. Mellén volt a legutóbb adományozott aranygyapjas rendjel. Kiséretében gróf Wallis a lezredes volt, a kit a király szintén fogadott. A kihallgatás szoros összefüggésben van azzal a véglegesen elhatározott ténnyel, hogy az ifjú főherceg a jövő hónapban hosszabb időre Budapetre jön lakni. A főherceg részére a királyi várakban már be is rendeztek egy öt megillető lakosztályt, Károly Ferenc József főherceg Budapesten való tartózkodása alatt alkalmas vadászterületen vadászaton is részt vesz.

A japán orosz háború.

London, ápr. 27. A Daily Mail hongkongi távirata szerint elvágták a hajnali kábelt. Azt hiszik, hogy orosz ügynökök a tettesek.

Páris, ápr. 27. A képviselőkamara elnöke és volt francia indokínai kormányzó tegnap Bordeauxban a tiszteletére adott la-

komán beszédet mondott, a melyben a lapok híre szerint többek között azt is mondta, hogy Kelet-Azsiában súlyos eseményektől lehet tartani. A pekingi zavarok csak az ellenségeskedések előhírnökei voltak. Franciaországnak meg kell mutatni, hogy rátermett feladatára és mindent meg kell tennie, hogy hadserege megmaradjon kellő magas fokon.

Pétevár, ápr. 27. Az 1905. január 19-én ideiglenesen megszüntetett moszkvai fő kormányzói állást cári rendelettel ismét életbe léptették. A második főváros adminisztratív és rendőri vezetése a fő kormányzó felügyelete alatt a január 2-án kinevezett Volgov városkapitány kezeiben marad. Moszkvai fő kormányzóvá a moszkvai árvaszéki tanács elnökét Koslop lovassági tábornokot, a pétevári és moszkvai rendőrség volt vezetőjét nevezték ki.

London, április 27. Tokióból jelentik, hogy ott elterjedt hírek szerint mára, vagy holnapra várják az orosz hajóraj egyesülését. Tógó flottájának sztratégiai helyzete kitűnő. Torpedó üldözői készen állanak, hogy alkalmas pillanatban meglephessék az orosz flottát.

A bécsi rablógyilkosok pöre.

Bécs, április 27. A mai tárgyalás elején dr. Ellbogen védő több tanu kihallgatását kéri. Majd a két pszichiáter adta le orvosi véleményét. Az orvosi szakvélemények eredménye az, hogy Kleinné igen értelmes, elméjében nem szenved, de erkölcsileg mélyen sülyedt, részint a maga hibájából, részben pedig annak következtében, hogy hallása elvesztésével keresetre alkalmatlanná vált. A törvényszéki orvosok ezután Szikora holttestének feltalálásáról és annak állapotáról tettek jelentést. — A holttest nagy mértékben rohadásnak indult. Lábai éles eszközzel letolták. A rohadás dacára meg volt állapítható, hogy a gége szét volt roncsova. — Bizonyosnak tetszik, hogy a halál idegen kézzel való megfojtás következtében állt be. Hogy hogyan történt a megfojtás, azt megállapítani nem lehetett, mert a bőr a nyakon a rohadás következtében nagyon megváltozott. Majd bemutatják ama zsákot, a melybe a hullát kötötték be.

A Vigyázó-díj nyertese.

Budapest, április 27. A Petőfi-társaságban ma döntöttek a Vigyázó-féle pályázat sorsa felett. A pályadíjat Sajó Sándor tanár nyerte el Andree című költeményével.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Verseny az országuton.** Súlyos testi sértés vétsége miatt vádolva állott tegnap a törvényszék előtt Imre Mihály debreceni fuvaros. A debrecen és Hajduszentpál közötti országuton történt, hogy Imre Mihály fuvar sorban baktatott lovaival rendeltetési célja felé, előtte nyargalt nagy igyekezettel biciklijén Muhi Dániel. A különben nyugodt természetű Imre Mihályt nagyon bosszantotta a folyton lovai előtt lábatlankodó biciklista, aki szinte kerkedni látszott gyorsaságával. — De meg egy kis ital is volt benne, ami aztán arra ösztönözte, hogy ne engedjen magával kukoricázni. Majd meg mutatja ő — szolt hátra a kocsián ülő Tóth Károly-

hoz — hogy nem lehet a lovas embert csuff tenni. Azzal közibük cserdített a lovaknak és megkezdődött a dühös verseny közte és a biciklista között. Ez pedig Muhira igen tragikus kimenetelű volt, mert a fuvaros szekere csakhamar utólérte és elgázolta. Ennek következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A dolognak természetesen a bíróságnál volt tegnap folytatása. A tárgyaláson a vádlott ittasságával védekezett. A törvényszék ezt enyhítő körülménynek tudta be és csak 8 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

Killer Ede

egyedüli gőzerőre berendezett butorgyára
Debrecenben.

ahol az országban egyedül
egész tömör fából, legtartósabb,
legdivatosabb és legkedveltebb
egyes burokok valamint egész
berendezések készülnek; miről
mindenki a gyárban valamint
az üzletben meggyőződést sze-
rezhet. — Ismét eladók százalék
kedvezményben részesülnek.

Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
men fedezi

— 1. — **Küküllőmenti
Első Szőlőoltvány-telep.**

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye
A telep oltványait az elmúlt százaz nyáron
naponta több mint 2 millió liter vizzel öntözték,
mellyel az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve

Félix gyógyfürdő Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb kénés hévíz-forrása 49° C. 17 millió liter napi mennyiség, a kén-savas sókban gazdag és hidrogént is tartalmazó hévíz Javalva van fürdő alakjában csúszos és kőszvényes bántalmaknál, csonttörések, ficamodások után, idegzsábnál, (ishias) borbajoknál. Női betegségeknél, idült méh- és petefészek-gyulladások, méhnyugt, medencebeli sejtözetlob és izzadmányoknál, idült veseköbnél, Brigh-kór s. b. ivógyógyomód alakjában pedig idült gyermekbántalmaknál, makacs székrekedésnél, vese-köveknél, a máj- és epehólyag betegségeinél.

Sárgaság- és epeköveknél meglepő gyógyhatás.

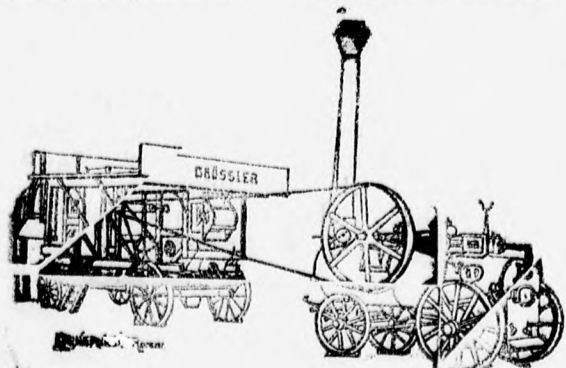
Hét szállójában 200 ujonnan butorozott szoba, 70 holdas park, gondozott sétautak, gyógyterem, étterem, tennispálya, könyvtár, regényes kirándulások, vasútállomás, posta, távirat, helyközi telefon, hétezernél több állandó fürdővendég, 50,000 kiránduló, gyógytár, állandó fürdőorvos. Teljes penzió október 1-től május 1-ig, napi 6—8 korona.

Egész éven át nyitva. Prospektust küld a fürdőigazgató.

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdaságigépgyár Budapest, VI, Váci-körút 59.
SZÁLLIT: Magánjárókat, Locomobilokat, teljes Gözcseplőkészleteket, Gözekekészleteket, „Milwaukee“ Fűkaszológépeket, Arató- és Kéve-kötőgépeket, legújabb szerkezetű „Rákóczy Drill“ vetőgépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szolid és tartós kivitelben.

Arjegyzékkel és árajánlással kívánatra díjmentesen szolgálók.

A nagyerdei hidegvizgyógyintézet megnyílt!

A víz alkalmazása gyógy célokra, hőmérsék, alak és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknél eredménynyel alkalmazhatjuk.

Altalában a vízgyógyimód edzőleg, életfőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozása, az idegrendszernek kedvező befolyásoltatása által a beteg szerveknek megváltozott működésük idéztetnek elő.

Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvizgyógyimód alól.

A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasabb korban a hanyatló erőt felélénkíti és a lassan működő szerveket felfrissíti.

Eredménynyel alkalmazható tehát a vízgyógyimód és annak különböző alakjai.

1. Súlyos betegségek utáni elgyengülésnél.

2. Erősödési és edzési szempontból, a légző szerveknek hurutos állapotra való hajlamánál.

3. Táplálkozási zavaroknál u. m. vérszegénység, sápkór, kövérség köszvény, görvélkór, cukorvizezésnél.

4. Gyomor-, bél- és májbetegségeknél.

5. Vérkeringési zavaroknál, vértolulás és aranyeres bántalmaknál.

6. Rheuma és idegfájdalmaknál.

7. Az idegrendszer megbetegedéseinél a neurastheniánál, ennek sokoldalú jelenségeinél: mint fejfájás, szédülés, fejfájás, levertség, szellemi és testi kimerültség álmatlanság, Asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-bél- és nemi-szervek neurastheniájánál, Hysteriánál, Basedow-féle betegségnél, görvél- és hűdéses állapotoknál.

A nagyerdei hidegvizgyógyintézet modern és célszerű berendezése, fekvése és kitűnő puha vize föltötte alkalmas tényezők a vizeuranak sikeres használatára. Fővárosi szakértői személyzet végzi a teendőket, az árak mérsékeltek. Orvosi felügyelet.

Az intézet egész nap nyitva férfiaknak d. e. 9 óráig és d. u. 5-8 óráig; nőknek d. e. 9 óráig d. u. 5 óráig.

Piac-utca 7 szám. alatti fióküzletünket (Vecsey-ház.)

május 1-én teljesen feloszlattjuk,

Lovass és Cadányi
főle

csődtömegből

visszamaradt árukat u. m.
női-ruhakelmék, mosó-áruk,
selymek vásznak, ágysteritők
függönyök, fűzők, szallagok
csipkék, stb. stb.

becsáron alól
kiárusítjuk.

Donogán és
Somossy
állandó főüzlete
Kistemplom-bazár.

Nyíló virágok, esokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb **vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat** és más kertészethe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

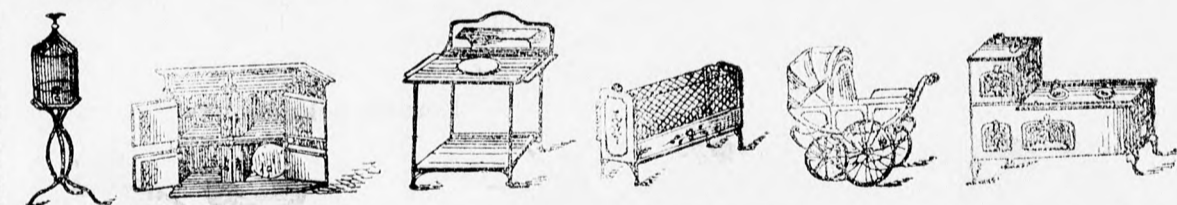
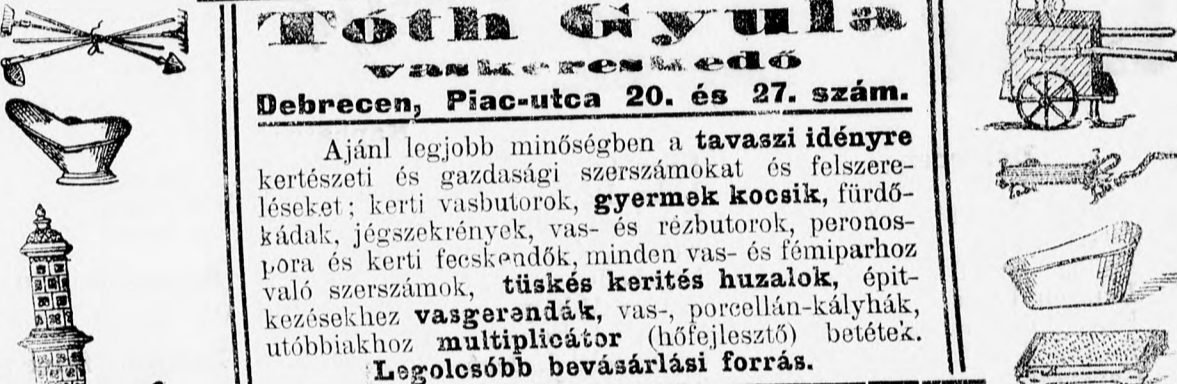
Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

Toth Gyula

Debrecen, Piac-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobban minőségben a **tavaszi idényre** kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket; kerti vasbutorok, **gyermek kocsik**, fürdőkádak, jégszekrények, vas- és rézbutorok, peronospora és kerti fecskendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, **tűskés kerítés huzalok**, építkezésekhez **vasgerendák**, vas-, porcellán-kályhák, utóbbiakhoz **multiplícátor** (hőfejlesztő) betétek.
Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Szabadalmazott önműködő
permetező-készülékek

„**Syphonia**”
szőlőtelepek

és komlóültetvények befecskenkezéséhez,

a **gyümölcsfákat** károsító **rovarok**

a szegecs és tormáncs kiirtására, valamint a **levélbetegségek** elleni védekezésre stb. 10 vagy 15 liter töltésű

Önműködő, hordozható permetezők

rézűttel is

petroleum-vegyítő-készülékkel, vagy anélkül;

csokrai szerelt, önműködő permetezők gyártatnak és szállítatnak különlegesség gyanánt

MAYFARTH PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesítő-gépek különlegességi gyárak által

BÉCS, II. Tabörstrasse 71. szám

Kimerítő árjegyzékek ingyen. — Képvisezők és viszonteladók kerestetnek.

Tökéletes kutszivattyuk,

kerti-fecskendők, uthengerek, ülőpadok, asztalok, minde építkezési vasöntvények, legjobbnak elismert

Borsajtók és szőlózúzó

minden közvetítés kizárásával, költségmentesen, helyben

első kézből, jutányosan

csakis gyártelepünkön vásárolhatók!

Gőzüzemre berendezett, legjobb munkagépekkel ellátott vas- és rézöntödénk, gépmunkáló-, kazán- és kovács

műhelyeink — egyes osztályaikban s kitünő szakerek által vezetve — a mai előhaladott gépészetnek minden ágát művelik:

Esztérga-és gyalumunkák 2 m. átmérőig végeztenek
Gazdasági-és iparigépek szakszerűen olcsón javíttatnak
Gőzhengerfurások — a gépek leszerelése nélkül — vidéken is teljesíttetik!!!

Gépalkatrészek — bármely anyagból valók — helyben állíttatnak elő. Elég az ócska darabok beküldése, hogy helyettük pontosan munkált új darabok szállíttassanak.

A t. gazdaközönség e nemű szükségleteivel nincs kizárólag a fővárosra utalva, itt **több figyelemmel, gyorsan és jutányosabban lesz kiszolgálva** — s csak cínérdeke ellen vét, ha a hazai iránti bizalmatlanságból fentiekrol meggyőződést szerezni nem kívánna. — Szolgálakész tisztelettel

Debreceni vasöntöde és Géplakatosság

Péterfia végén, a hadházi utcában. — (Sürgöny és levélcím: Vasöntöde, Debrecen.

Nagyon segít és utólérhetlen féregpusztító
Üvegekben vásároljuk.

Kapható:

Debrecen:

Csanak József
Criseo Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Fritsch Károly
Ganovszky Lajos
Góczey István
Havas József
Jósa és Jóra
Kertész Nándor

Klein Ignác
Kohn Henrik
Korlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kernhoffer József
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Neumann Nándor
Pati Ferenc
Rickl Antal József

Róth Antal
Tóth Kálmán
Váray József

Berettyóújfalú:

ifj. Weiszberger Ignác

Ermihályfalva:

Grész Hermann
Lévay Virce
Pollák Mária

Hajduböszörmény:

Gemeinbeck József
Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizmann József

kereskedőknél.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYARANAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNÉL
BUDAPEST, V. VACIKÖRUT 32.

Benzinmotorok, gőzcseplőkészletek, arató- gépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben, legjobb kivitelben kaphatók.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.